

WYROK TRYBUNAŁU (dziewiąta izba)

z dnia 11 czerwca 2026 r.(*)

Odesłanie prejudycjalne – Ochrona konsumentów – Dyrektywa 93/13/EWG – Nieuczciwe warunki w umowach konsumenckich – Artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 – Umowa kredytu denominowanego do waluty obcej zawierająca nieuczciwe warunki – Skutki stwierdzenia nieuczciwego charakteru warunku umownego – Nieważność umowy – Roszczenia restytucyjne – Prawo konsumenta do odsetek ustawowych za opóźnienie od kwot podlegających zwrotowi przez przedsiębiorcę – Orzecznictwo krajowe wymagające zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia doręczenia wezwania do zapłaty wskazującego konkretną kwotę dochodzonego roszczenia – Odstraszający skutek zakazu stosowania nieuczciwych warunków umownych – Zasada skuteczności

W sprawie C-903/24 [Zmarka](i)

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Okręgowy w Warszawie (Polska) postanowieniem z dnia 23 grudnia 2024 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 23 grudnia 2024 r., w postępowaniu:

DJ,

PJ

przeciwko

Santander Bank Polska S.A.,

TRYBUNAŁ (dziewiąta izba),

w składzie: N. Jääskinen, pełniący obowiązki prezesa izby, R. Frendo (sprawozdawczyni)
i A. Kornezov, sędziowie,

rzecznik generalny: R. Norkus,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu Santander Bank Polska S.A. – A. Karpińska oraz B. Kubiak, radcowie prawni,
- w imieniu rządu polskiego – B. Majczyna, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu portugalskiego – A. Pimenta oraz A. Rodrigues, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej – P. Kienapfel oraz A. Szmytkowska, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. 1993, L 95, s. 29) oraz zasady skuteczności.

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy DJ i PJ, dwoma konsumentami, a Santander Bank Polska S.A. (zwanym dalej „SBP”), bankiem z siedzibą w Polsce, którego przedmiotem jest w szczególności żądanie zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od kwot wpłaconych SBP w wykonaniu umowy kredytu, której nieważność ustalono ze względu na zawarte w niej nieuczciwe warunki.

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Zgodnie z motywem dwudziestym czwartym dyrektywy 93/13 „sądy i organy administracyjne państw członkowskich muszą mieć do swojej dyspozycji stosowne i skuteczne środki zapobiegające dalszemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich”.

4 Artykuł 6 ust. 1 tej dyrektywy stanowi:

„Państwa członkowskie stanowią, że na mocy prawa krajowego nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców [przedsiębiorców] z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części będzie nadal obowiązywała strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków”.

5 Artykuł 7 ust. 1 rzeczony dyrektywy stanowi:

„Zarówno w interesie konsumentów, jak i konkurentów państwa członkowskie zapewnią stosowne i skuteczne środki mające na celu zapobieganie dalszemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców [przedsiębiorców] z konsumentami”.

Prawo polskie

Kodeks cywilny

6 Artykuł 385¹ §§ 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 1964 r., nr 16, poz. 93), w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym (zwanej dalej „kodeksem cywilnym”), stanowi:

„§ 1. Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco

naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

§ 2. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie”.

7 Artykuł 481 owego kodeksu stanowi:

„§ 1. Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

§ 2. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie [...].

[...]”.

Kodeks postępowania cywilnego

8 Artykuł 203 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 1964 r., nr 43, poz. 296), w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym, stanowi:

„Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

9 W dniu 26 września 2008 r. DJ i PJ zawarli z SBP na okres 348 miesięcy umowę kredytu denominowanego we frankach szwajcarskich, na mocy której bank udzielił im kredytu w kwocie 50 000 PLN (ok. 11 500 EUR) (zwaną dalej „rozpatrywaną umową”). Zgodnie z warunkami tej umowy spłata miesięcznych rat dokonywana jest w złotych po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży franka szwajcarskiego zgodnie z tabelą kursów obowiązującą w banku w dniu spłaty (zwanymi dalej „klauzulami przeliczeniowymi”).

10 W okresie od dnia 3 października 2008 r. do dnia 12 lipca 2022 r. DJ i PJ wpłacili SBP kwotę 54 290,71 PLN (ok. 12 500 EUR) tytułem wykonania rozpatrywanej umowy.

11 W dniu 25 lipca 2022 r. SBP została doręczona reklamacja złożona przez DJ i PJ, w której utrzymywano, że rozpatrywana umowa jest nieważna z uwagi na zawarte w niej nieuczciwe warunki umowne. DJ i PJ wezwali zatem SBP do zwrócenia im w terminie 30 dni „kwoty stanowiącej sumę wszystkich świadczeń spełnionych na podstawie [tej] umowy kredytu tytułem zwrotu rat kapitałowo-odsetkowych”.

12 W dniu 18 listopada 2022 r. DJ i PJ wnieśli do Sądu Okręgowego w Warszawie (Polska), który jest sądem odsyłającym, powództwo o ustalenie nieważności rozpatrywanej umowy ze względu na

nieuczciwy charakter klauzul przeliczeniowych oraz o zasądzenie od SBP na ich rzecz zwrotu kwoty 54 290,71 PLN (ok. 12 500 EUR), odpowiadającej równowartości miesięcznych rat uiszczonych w wykonaniu tej umowy, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 17 sierpnia 2022 r. do dnia zapłaty.

13 SBP utrzymywał przed sądem odsyłającym, że rozpatrywana umowa jest ważna, ponieważ nie zawiera nieuczciwych warunków, i wniósł o oddalenie powództwa.

14 W dniu 25 lipca 2024 r. SBP podniósł przed tym sądem zarzut potrącenia swojej wierzytelności w kwocie 50 000 PLN (ok. 11 500 EUR), odpowiadającej kapitałowi kredytu przekazanemu DJ i PJ, z wierzytelnością dochodzoną przez nich przed tym sądem, wskutek którego w dniu 6 listopada 2024 r. DJ i PJ cofnęli pozew w zakresie żądania zapłaty kwoty 50 000 PLN (ok. 11 500 EUR), podtrzymując żądanie pozwu w pozostałym zakresie.

15 W dniu 14 listopada 2024 r. sąd odsyłający wydał wyrok częściowy, w którym ustalił nieważność rozpatrywanej umowy ze względu na fakt, że klauzule przeliczeniowe były nieuczciwe i że bez tych warunków umowa ta nie mogła dalej obowiązywać. Postanowieniem z dnia 29 listopada 2024 r. sąd ten umorzył postępowanie w części dotyczącej zapłaty kwoty 50 000 PLN (ok. 11 500 EUR).

16 Co do pozostałej części żądania wspomniany sąd uważa, że sformułowane przez DJ i PJ żądanie zapłaty kwoty 4290,71 PLN (ok. 1000 EUR) jest zasadne. Natomiast w odniesieniu do żądania zasądzenia od SBP zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie sąd odsyłający wskazuje, że powziął wątpliwości co do określenia daty, od której należy rozpocząć naliczanie tych odsetek.

17 Sąd ten zastanawia się nad kwestią, czy wspomniane odsetki powinny zostać przyznane od daty doręczenia SBP przedsądowego wezwania do zapłaty, czyli reklamacji, czy też dopiero od daty doręczenia bankowi pozwu wszczynającego postępowanie. Wątpliwość ta wiąże się z faktem, że DJ i PJ w reklamacji nie wskazali konkretnej kwoty roszczenia dochodzonego od SBP, podczas gdy kwota ta została już dokładnie wskazana w owym pozwie. Sąd ten zastanawia się zatem, czy należy uznać, że odsetki za opóźnienie naliczane są dopiero od dnia wezwania do zapłaty wierzytelności skierowanego przez konsumenta do przedsiębiorcy, zawierającego dokładne wskazanie jej kwoty.

18 Sąd odsyłający zauważa, że o ile przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnego formalnego wymogu co do treści wezwania do zapłaty, o tyle orzecznictwo krajowe i doktryna wskazują, że aby powstał obowiązek zapłaty odsetek za opóźnienie, musi ono zawierać żądanie zapłaty konkretnej kwoty.

19 Sąd ten zastanawia się, czy taki wymóg nie stanowi dla konsumenta nieracjonalnej przeszkody, która uniemożliwiłaby mu dochodzenie odsetek za opóźnienie, jakie miałyby być należne, z naruszeniem art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13, a także zasady skuteczności. Jeśli bowiem konsument nie wskaże konkretnej kwoty w wezwaniu do zapłaty, to wezwany do zapłaty przedsiębiorca nie będzie zobowiązany do zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie.

20 Tymczasem z orzecznictwa Trybunału wynika, że spoczywający na sądzie krajowym obowiązek wyłączenia nieuczciwego warunku umownego pociąga za sobą co do zasady zwrot kwot

nienależnie zapłaconych. Brak takiego pełnego skutku restytucyjnego jest w stanie podważyć skutek odstraszający, jaki art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 w związku z art. 7 ust. 1 tej dyrektywy zamierza powiązać ze stwierdzeniem nieuczciwego charakteru warunków znajdujących się w umowach zawieranych z konsumentami przez przedsiębiorcę. W związku z tym ograniczenie praw konsumenta w zakresie przyznania odsetek za opóźnienie według stopy ustawowej osłabiłoby skutek restytucyjny, a w konsekwencji skutek odstraszający, ponieważ zasadniczo pozwałaby przedsiębiorcy na zignorowanie wezwania wysłanego przez konsumenta, jeżeli nie wskazano w nim konkretnej kwoty żądanej przez konsumenta.

21 Zdaniem sądu odsyłającego można by zatem uznać z jednej strony, że konsumenta nie powinien obciążać obowiązek wskazania przedsiębiorcy konkretnej kwoty objętej żądaniem w celu naliczenia odsetek za opóźnienie. W szczególności w zakresie, w jakim bank jest wyspecjalizowaną instytucją, która wykorzystuje dokumenty finansowe i systemy informatyczne do celów swojej działalności, jest on w stanie w każdej chwili szybko i łatwo określić kwotę rat kredytu, którą wpłacił w całym okresie kredytowania lub w jego określonym wycinku.

22 Z drugiej strony spoczywający na konsumencie obowiązek dokładnego określenia wysokości jego roszczenia w celu naliczenia należnych od przedsiębiorcy odsetek za opóźnienie można uznać za racjonalny i uzasadniony. W zakresie bowiem, w jakim konsument płaci raty kredytu, zna on kwoty wpłacone bankowi i może sprawdzić je w historii swojego rachunku bankowego lub zwrócić się do banku o wydanie mu odpowiedniego zaświadczenia. W niniejszej sprawie DJ i PJ otrzymali, tydzień po wniesieniu reklamacji, zaświadczenie z banku wskazujące kwotę wszystkich spłaconych do tej pory rat kredytu, w związku z czym mogli oni ponownie wnieść reklamację, uzupełniając ją o konkretną kwotę ich roszczenia. Ponadto DJ i PJ są reprezentowani przez adwokata podlegającego obowiązkowi zachowania należytej staranności, której niedochowanie może prowadzić do odszkodowania na rzecz jego klientów.

23 W tych okolicznościach Sąd Okręgowy w Warszawie postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy [93/13] oraz zasadę skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej przepisów krajowych, zgodnie z którą sąd może zasądzić od przedsiębiorcy na rzecz konsumenta odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty świadczenia nienależnego spełnionego na podstawie nieuczciwego warunku umownego dopiero od daty, w której przedsiębiorcy zostanie doręczone wezwanie do zapłaty wskazujące konkretną kwotę, której zwrotu żąda konsument?”.

W przedmiocie umorzenia postępowania

24 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem procedura przewidziana w art. 267 TFUE jest instrumentem współpracy pomiędzy Trybunałem i sądami krajowymi, dzięki któremu Trybunał dostarcza sądom krajowym elementów wykładni prawa Unii, które są im niezbędne dla rozstrzygnięcia przedstawionych im sporów (zob. postanowienie z dnia 26 stycznia 1990 r., [Falciola](#), C-286/88, EU:C:1990:33, pkt 7; wyrok z dnia 29 lipca 2024 r., [LivaNova](#), C-713/22, EU:C:2024:642, pkt 52 i przytoczone tam orzecznictwo).

25 W tym względy należy jednak przypomnieć, że odesłanie prejudycjalne nie ma służyć wydawaniu opinii doradczych w przedmiocie pytań ogólnych i hipotetycznych, lecz ma być podyktowane potrzebą skutecznego rozstrzygnięcia sporu. Jeżeli zatem okaże się, że zadane pytanie w sposób oczywisty nie ma już znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu, Trybunał powinien orzec, że nie ma potrzeby orzekania w sprawie (wyrok z dnia 24 listopada 2022 r., [Banco Cetelem](#), C-302/21, EU:C:2022:919, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

26 Ponieważ zarówno z brzmienia, jak i z systematyki art. 267 TFUE wynika, że warunkiem zastosowania procedury prejudycjalnej jest rzeczywista zawisłość przed sądem krajowym sporu, w ramach którego sąd ten będzie musiał wydać orzeczenie uwzględniające orzeczenie prejudycjalne, Trybunał powinien umorzyć postępowanie, gdy spór w postępowaniu głównym stał się bezprzedmiotowy (wyrok z dnia 24 listopada 2022 r., [Banco Cetelem](#), C-302/21, EU:C:2022:919, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo).

27 W niniejszej sprawie w dniu 4 listopada 2025 r. sąd odsyłający przekazał Trybunałowi swoje postanowienie z dnia 13 października 2025 r., w którym uznał za niedopuszczalne, na podstawie art. 203 § 4 kodeksu postępowania cywilnego, w brzmieniu mającym zastosowanie do sporu w postępowaniu głównym, częściowe cofnięcie pozwu dokonane przez powodów w postępowaniu głównym w dniu 10 kwietnia 2025 r., wynikające z wycofania ich żądania zasądzenia odsetek za opóźnienie za okres od dnia 25 lipca 2022 r. do dnia 9 lutego 2023 r. W szczególności, stwierdziwszy, że strony nie zawarły ugody i że roszczenie powodów w postępowaniu głównym nie zostało w żaden sposób zaspokojone, sąd odsyłający doszedł do wniosku, że celem częściowego cofnięcia pozwu było doprowadzenie do wycofania wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, ponieważ cofnięcie to należy uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i za mające na celu obejście prawa.

28 W następstwie wniosku o udzielenie wyjaśnień skierowanego do niego w dniu 12 listopada 2025 r. na podstawie art. 101 regulaminu postępowania przed Trybunałem sąd odsyłający, w odpowiedzi, która wpłynęła do sekretariatu Trybunału w dniu 4 grudnia 2025 r., wyjaśnił, że postanowienie z dnia 13 października 2025 r. nie podlega zaskarżeniu, a zatem korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Ponadto sąd ten potwierdził, że w zależności od odpowiedzi Trybunału powodom w postępowaniu głównym można by przyznać odsetki za opóźnienie od kwoty ich wierzytelności za okres od dnia 25 lipca 2022 r. do dnia 9 lutego 2023 r., pomimo ich woli zrzeczenia się odsetek za ten okres. W konsekwencji w ramach niniejszej sprawy wspomniany sąd stoi na stanowisku, że jest on zobowiązany zbadać co do istoty żądanie kredytobiorców zmierzające do uzyskania od banku zapłaty odsetek za opóźnienie według stopy ustawowej za ten okres, przy czym orzeczenie to zależy w tym względy od odpowiedzi, jakiej Trybunał udzieli na zadane pytanie prejudycjalne.

29 Z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika zatem, że odpowiedź na pytanie prejudycjalne wydaje się konieczna dla sądu odsyłającego w celu rozstrzygnięcia zawisłego przed nim sporu.

30 W tych okolicznościach należy orzec w przedmiocie niniejszego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

W przedmiocie właściwości Trybunału

31 SBP i rząd portugalski podnoszą, że Trybunał nie jest właściwy do rozpoznania wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, ponieważ sąd odsyłający zasadniczo zwraca się w nim do Trybunału o dokonanie wykładni prawa krajowego.

32 SBP wskazuje, że kwestie podniesione w pytaniu prejudycjalnym nie wymagają wykładni dyrektywy 93/13, która nie reguluje skutków nieważności umowy. SBP dodaje, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym nie może dotyczyć dziedziny regulowanej przez polskiego prawodawcę. I tak, po pierwsze, biorąc pod uwagę, że prawodawca ten uregulował już mechanizm wezwania do zapłaty oraz, w konsekwencji, wymagalność wierzytelności, wydanie przez Trybunał orzeczenia co do istoty stanowi nadmierną ingerencję w polski porządek prawny. Po drugie, rozróżnienie między sytuacją prawną kredytobiorców będących konsumentami a sytuacją prawną każdego innego kredytobiorcy prowadziłoby w szczególności do naruszenia art. 20 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”).

33 W tym względzie należy przypomnieć, że w ramach postępowania, o którym mowa w art. 267 TFUE, opartego na wyraźnym rozdziale zadań sądów krajowych i Trybunału, do wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego jest wyłącznie właściwy sąd krajowy, podczas gdy Trybunał jest jedynie uprawniony do orzekania w przedmiocie wykładni lub ważności aktów prawa Unii na podstawie stanu faktycznego przedstawionego mu przez sąd krajowy (zob. wyroki: z dnia 16 marca 1978 r., [Oehlschläger](#), 104/77, EU:C:1978:69, pkt 4; z dnia 18 grudnia 2025 r., [Joux i in.](#), od C-296/24 do C-307/24, EU:C:2025:999, pkt 22 i przytoczone tam orzecznictwo).

34 W niniejszej sprawie zadane pytanie w sposób wyraźny dotyczy wykładni art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności. Sąd odsyłający zasadniczo zastanawia się nad zgodnością z tymi przepisami i z tą zasadą wykładni sądowej uregulowań krajowych dotyczących zasądzenia odsetek za opóźnienie, zgodnie z którymi, w przypadku gdy umowa kredytu zawarta z konsumentem przez przedsiębiorcę została unieważniona ze względu na zawarte w niej nieuczciwe warunki, od tego przedsiębiorcy można zasądzić zapłatę na rzecz konsumenta odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty wierzytelności tego ostatniego dopiero od chwili, gdy dokument doręczony mu przez konsumenta wskazuje konkretną kwotę objętą żądaniem zwrotu.

35 Wbrew temu, co twierdzą SBP i rząd portugalski, sąd odsyłający zwraca się zatem o dokonanie wykładni aktu Unii.

36 W związku z tym do Trybunału należy dostarczenie sądowi odsyłającemu wszystkich elementów wykładni prawa Unii, które umożliwią mu samodzielne rozstrzygnięcie w przedmiocie zgodności prawa krajowego, wykładni przyjętej w orzecznictwie krajowym, z prawem Unii.

37 W konsekwencji, ponieważ Trybunał jest właściwy do dokonywania wykładni przepisów i zasad prawa Unii, jest on właściwy do rozpoznania wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym i udzielenia odpowiedzi na pytanie zadane mu przez sąd odsyłający.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

38 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający dąży zasadniczo do ustalenia, czy art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności stoją na przeszkodzie wykładni sądowej przepisów krajowych, zgodnie z którą w następstwie ustalenia nieważności umowy kredytu zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą ze względu na to, że umowa ta nie może dalej obowiązywać po usunięciu zawartych w niej nieuczciwych warunków, od tego przedsiębiorcy można zasądzić zapłatę na rzecz tego konsumenta odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty jego wierzytelności dopiero od dnia doręczenia przez wspomnianego konsumenta rzeczonemu przedsiębiorcy dokumentu pozasądowego lub procesowego wskazującego konkretną kwotę objętą żądaniem.

39 Zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 państwa członkowskie stanowią, że na mocy ich prawa krajowego nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez przedsiębiorców z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta.

40 Ponadto, zważywszy na charakter i znaczenie interesu publicznego, jakim jest ochrona konsumentów znajdujących się w słabszej pozycji względem przedsiębiorców, dyrektywa ta zobowiązuje państwa członkowskie, co wynika z jej art. 7 ust. 1 w związku z jej motywem dwudziestym czwartym, do zapewnienia stosownych i skutecznych środków „mających na celu zapobieganie stałemu stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach zawieranych przez sprzedawców i dostawców [przedsiębiorców] z konsumentami” (wyrok z dnia 22 stycznia 2026 r., [Herchoski](#), C-902/24, EU:C:2026:42, pkt 56 i przytoczone tam orzecznictwo).

41 W związku z tym sąd krajowy jest zobowiązany do odstąpienia od stosowania nieuczciwego warunku umownego nakazującego zapłatę kwot, które okazują się nienależne. Taki obowiązek pociąga za sobą co do zasady odpowiedni skutek restytucyjny w odniesieniu do tych samych kwot, ponieważ brak takiego skutku restytucyjnego mógłby naruszać skutek odstrasżający, jaki art. 6 ust. 1 wspomnianej dyrektywy w związku z jej art. 7 ust. 1 zamierza przypisać stwierdzeniu nieuczciwego charakteru warunków zawartych w umowach zawieranych przez przedsiębiorcę z konsumentami (wyrok z dnia 22 stycznia 2026 r., [Herchoski](#), C-902/24, EU:C:2026:42, pkt 57 i przytoczone tam orzecznictwo).

42 W tym względzie należy zauważyć, że dyrektywa 93/13 nie reguluje jednak wyraźnie skutków nieważności umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem po usunięciu zawartych w niej nieuczciwych warunków. W związku z tym do państw członkowskich należy określenie skutków, jakie pociąga za sobą takie stwierdzenie nieważności, przy czym ustanowione przez nie w tym względzie przepisy powinny być zgodne z prawem Unii, a w szczególności z celami tej dyrektywy (wyrok z dnia 22 stycznia 2026 r., [Herchoski](#), C-902/24, EU:C:2026:42, pkt 58 i przytoczone tam orzecznictwo).

43 W braku stosownych uregulowań unijnych w tej dziedzinie właściwymi procedurami służącymi zapewnieniu ochrony konsumentów przewidzianej w dyrektywie 93/13 są – zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej państw członkowskich – procedury ustanowione w wewnętrznym porządku prawnym tych państw. Owe krajowe przepisy jednak nie mogą być mniej korzystne od procedur dotyczących podobnych sytuacji o charakterze wewnętrznym (zasada równoważności) ani zorganizowane w taki sposób, by czyniły wykonywanie uprawnień przyznanych przez prawo Unii nadmiernie utrudnionym lub praktycznie niemożliwym (zasada skuteczności) [wyrok z dnia

14 grudnia 2023 r., [Getin Noble Bank \(Termin przedawnienia roszczeń restytucyjnych\)](#), C-28/22, EU:C:2023:992, pkt 60 i przytoczone tam orzecznictwo].

44 Jeśli chodzi o zasadę skuteczności, która jako jedyna jest przedmiotem rozważań przedstawionych przez sąd odsyłający, należy przypomnieć, że każdy przypadek, w którym powstaje pytanie, czy krajowe przepisy proceduralne czynią niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym stosowanie prawa Unii, należy rozpatrywać z uwzględnieniem miejsca danego przepisu w całej procedurze, jej przebiegu i jej cech szczególnych przed poszczególnymi sądami krajowymi. Z tej perspektywy należy rozważyć w razie potrzeby zasady leżące u podstaw krajowego systemu sądownictwa, takie jak ochrona prawa do obrony, zasada pewności prawa i prawidłowy przebieg postępowania (wyrok z dnia 22 stycznia 2026 r., [Herchoski](#), C-902/24, EU:C:2026:42, pkt 77 i przytoczone tam orzecznictwo).

45 Ponadto Trybunał wyjaśnił, że ciążący na państwach członkowskich obowiązek zapewnienia skuteczności praw, które jednostki wywodzą z prawa Unii, oznacza, w szczególności w odniesieniu do praw wynikających z dyrektywy 93/13, wymóg skutecznej ochrony sądowej, wyrażony również w art. 47 Karty, mający zastosowanie między innymi w odniesieniu do określania zasad proceduralnych dotyczących takich powództw opartych na takich prawach (wyrok z dnia 18 grudnia 2025 r., [Soledil](#), C-320/24, EU:C:2025:993, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).

46 W niniejszej sprawie z postanowienia odsyłającego wynika, że kodeks cywilny nie przewiduje obowiązku określenia kwoty, której zwrotu domaga się wierzyciel w ramach wezwania do zapłaty. Niemniej jednak zgodnie z orzecznictwem krajowym, aby wywołać skutki takie jak prawo skarżącego do otrzymania odsetek za opóźnienie, wezwanie to musi zawierać żądanie zapłaty konkretnej kwoty.

47 Tak więc przedsiębiorca może zostać zobowiązany do zapłaty na rzecz konsumenta odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty nienależnie zapłaconej przez tego konsumenta na podstawie nieuczciwego warunku umownego dopiero od dnia doręczenia temu przedsiębiorcy dokumentu pozasądowego lub procesowego wskazującego konkretną kwotę, której zwrotu domaga się ten konsument.

48 W tym względzie należy zauważyć, po pierwsze, że wymóg wskazania przez konsumenta w dokumencie pozasądowym lub procesowym konkretnej kwoty, której zwrotu żąda, umożliwia przedsiębiorcy, jako dłużnikowi, zapoznanie się z kwotą zobowiązania, które ma zostać wykonane, i ocenę jego zasadności.

49 Po drugie, wskazanie konkretnej kwoty wiarygodności na etapie wezwania do zapłaty nie nakłada nadmiernego obciążenia na konsumenta, który zna kwoty wpłacone przedsiębiorcy, w niniejszym przypadku bankowi, i może w razie potrzeby sprawdzić je w historii swojego rachunku bankowego lub zażądać od banku wydania zaświadczenia zawierającego kwotę wszystkich już spłaconych rat kredytu.

50 W konsekwencji w świetle orzecznictwa przypomnianego w pkt 43 niniejszego wyroku nie można uznać, że taki wymóg czyni w praktyce niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym wykonywanie praw przyznanych konsumentom przez dyrektywę 93/13.

51 Ponadto okoliczność, że w niniejszym przypadku konsumenci są reprezentowani przez adwokata, nie ma wpływu na powyższą analizę. Kwestia ogólna dotycząca obowiązku wskazania takiej kwoty w celu dochodzenia odsetek za opóźnienie powinna bowiem zostać rozstrzygnięta w oderwaniu od konkretnych okoliczności każdej sprawy (zob. podobnie wyrok z dnia 11 marca 2020 r., [Lintner](#), C-511/17, EU:C:2020:188, pkt 40).

52 W świetle powyższych rozważań na zadane pytanie należy odpowiedzieć, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej przepisów krajowych, zgodnie z którą w następstwie ustalenia nieważności umowy kredytu zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą ze względu na to, że umowa ta nie może dalej obowiązywać po usunięciu zawartych w niej nieuczciwych warunków, przedsiębiorca ten może zostać zobowiązany do zapłaty temu konsumentowi odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty nienależnie zapłaconej przez wspomnianego konsumenta w wykonaniu wspomnianej umowy dopiero od dnia doręczenia temu przedsiębiorcy dokumentu pozasądowego lub procesowego wskazującego konkretną kwotę objętą żądaniem.

W przedmiocie kosztów

53 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (dziewiąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich w związku z zasadą skuteczności

należy interpretować w ten sposób, że:

nie stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej przepisów krajowych, zgodnie z którą w następstwie ustalenia nieważności umowy kredytu zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą ze względu na to, że umowa ta nie może dalej obowiązywać po usunięciu zawartych w niej nieuczciwych warunków, przedsiębiorca ten może zostać zobowiązany do zapłaty temu konsumentowi odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty nienależnie zapłaconej przez wspomnianego konsumenta w wykonaniu wspomnianej umowy dopiero od dnia doręczenia temu przedsiębiorcy dokumentu pozasądowego lub procesowego wskazującego konkretną kwotę objętą żądaniem.

Jääskinen

Frendo

Kornezov

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 11 czerwca 2026 r.

Sekretarz

A. Calot Escobar

Pełniący obowiązki prezesa izby

N. Jääskinen

*
_ Język postępowania: polski.

i Niniejszej sprawie została nadana fikcyjna nazwa. Nie odpowiada ona rzeczywistej nazwie ani rzeczywistemu nazwisku żadnej ze stron postępowania.